

■ **Mund- og klovsyge:** Dyretæthed i EU gør det svært at komme sygdommen til livs. **Danmark side 3**

■ **Askeonsdag:** Den katolske faste, der indledes i dag, har i vor tid også fået et socialt formål. **Kirke og tro side 6**

■ **Pop i kirken:** Et besøg hos en af hovedstadens moderne præster var forstemmende. **Kronik side 9**

FOTO: NORDFOTO

Ny kirke på hospital

Den nye kirke på Hvidovre Hospital blev indviet i går. Det skete med deltagelse af blandt andre biskop Lise-Lotte Rebel, der i forgrunden lytter til hospitalspræst Runa Damsagers indvielsesprædiken.

Kirke og tro side 6

Kurser anklages for hjernevask

Kursusvirksomheden Landmark anklages for at manipulere deltagerne med buddhisme og magisk tænkning

AF ANNE KORSHOLM

Kursusvirksomheden Landmark sælger buddhisme og magisk tænkning på begynderkurset Forum, siger flere sekt-eksperter.

- Det passer ikke, mener Landmarks medieafdeling i Canada. Landmark har intet med religion at gøre. Landmark kan slet ikke beskrives med sprogets almindelige termer, fremgår det.

Tidligere kursister og pårørende til kursister udgør nu den største gruppe, der søger hjælp hos Dialogcentret, som fra et kirkeligt ståsted rådgiver om nyreligiøsitet.

Henvendelserne kommer fra kursister, der føler sig hjernevaskede og har svært

ved at finde deres egne værdier igen, og fra familiemedlemmer, som mener, at deres pårørende har ændret personlighed.

Teknikker som i Scientology

- Landmark benytter sig af menneskers religiøse behov og taler især til deltagere, som også stræber efter succes og kontrol, siger den franskfødte danske psykoterapeut Cyril Malka, som arbejder med ofre for sekter.

- Landmark er hverken antropologi, psykologi eller sociologi. Deltagerne får værktøjer til at opnå større effektivitet, kreativitet og tilfredshed. Landmark lærer dig at skabe nye muligheder,

siger Theresa Jabbour, som er mediemedarbejder i det verdensomspændende firma.

Ifølge hende er Landmark ikke religiøs og påvirker heller ikke deltagerne religiøse overbevisning.

I Danmark har Landmark kun udbudt kurser i tre år, men i USA har de opereret siden 1960'erne og er velkendte hos den anerkendte amerikanske antikult-organisation American Family Foundation (AFF).

- Landmark bruger en kombination af teknikker, som tilsammen ændrer deltagerne tankegang. De lærer blandt andet, at mennesket altid er totalt ansvarligt for at skabe sine egne muligheder. I den tankegang er der ikke plads til en Gud, så

Landmark snyder, når de siger, at de ikke har noget med religion eller tro at gøre, siger Carol Giambalvo, AFF.

Det synspunkt bakkes op af Robert Kronberg fra det danske Dialogcenter.

Han karakteriserer Landmark som en psykokult.

- Fuldstændig som i Scientology får deltagerne at vide, at de selv er årsag til alt i deres eget liv. Landmark lærer, at livet ingen mening har, og når deltagerne har accepteret det, får de at vide, at de selv kan skabe meningen. Det er en blanding af buddhismens »alt er tomhed« og magisk tænkning, siger Robert Kronberg.

Begge dele bliver serveret på kurser, hvor deltagerne gennemfører tre dages in-

tenst forløb med 15 timers daglig autoritær undervisning og bekendelser af personlige tragedier.

- Forløbet er så konfronterende og manipulerende, at deltagerne mister deres indre holdepunkter. Det er simpelthen umuligt for dem at blive ved med at holde fast i sig selv - lederen er den eneste, deltagerne kan støtte sig til. Han eller hun bliver den åndelige vejleder, siger Robert Kronberg.

Rekruttering blandt venner og familie

Landmark afviser alle beskyldninger om, at deltagerne lider overlast eller bliver påvirket i religiøs retning.

Tværtimod skulle syv ud

af ti kursusdeltagere karakterisere Landmark som en af de mest givende oplevelser i livet, skriver organisationen i sit materiale.

I de seneste tre år har 6000 danskere deltaget på et af Landmarks kurser. Alle deltagere bliver rekrutteret af venner eller familie, som allerede har været på kurset. Selve rekrutteringen er en betingelse for, at deltagerne kan få et gennembrud, fremgår det af undervisningen.

Kristeligt Dagblad meldte sig under falsk identitet til et af Landmarks kurser, hvor Gud og djævel, godt og ondt, ifølge Cyril Malka bliver erstattet af de mål, som deltagerne selv skaber.